

Herontwikkeling Hoogeindseweg 2 en 4, Oostelbeers

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Hoogeindseweg 2 en 4, Oostelbeers

Ecologische quickscan

Datum 21-11-2019

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr 81276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>1911-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Dhr. G. Bosmans (Crijns Rentmeesters bv)</i>
<i>Status</i>	<i>definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>21-11-2019</i>

© 2019 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1	Aanleiding
	1.2	Doelstellingstelling
	1.3	Toetsingskader
	1.4	Leeswijzer
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1	Ligging van het plangebied
	2.2	Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied
	2.3	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen
3	Wettelijk kader	15
	3.1	Inleiding
	3.2	Wnb Soortenbescherming
	3.3	Jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels
	3.4	Wnb Gebiedsbescherming
	3.5	Bijzondere provinciale beschermingszones
	3.6	Wnb Bescherming houtopstanden
	3.7	Rode Lijst
4	Onderzoeksresultaat en effectenbeoordeling	21
	4.1	Methodiek
	4.2	Gebiedsbescherming
	4.2.1	Beschermde natuurgebied
	4.2.2	Overige provinciale beschermingszones.
	4.3	Soortenbescherming
	4.3.1	Vaatplanten en bladmosse
	4.3.2	Zoogdieren (grondgebonden)
	4.3.3	Zoogdieren (vleermuizen)
	4.3.4	Vogels
	4.3.5	Reptielen
	4.3.6	Amfibieën
	4.3.7	Vissen
	4.3.8	Vlinders en libellen
	4.3.9	Overige ongewervelden
	4.4	Bescherming houtopstanden
5	Conclusie	37
	5.1	Samenvatting effectenbeoordeling
	5.2	Toetsing aan de Wet natuurbescherming
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	40
	6.1	Algemene voorzorgsmaatregelen
	6.2	Aanbeveling
7	Bronnen	43
	Bijlage1 - Beschermde soorten en verblijfplekken	45
	Bijlage2 - Soorten met een vrijstelling	48

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers hebben het voornemen tot een herontwikkeling op locatie Hoogeindseweg 2 en 4 te Oostelbeers. In het kader van de sanering van het melkveebedrijf dat hier uitgeoefend werd, wordt de bedrijfswoning met adres Hoogeindseweg 2 herbestemd tot een burgerwoning en een melkveestal gesloopt. De akkerbouwtaak van het bedrijf blijft hierbij gehandhaafd.

Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Indien de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving:
 - NNN/NNB-gebieden
 - Attentiegebied Natuurnetwerk Nederland
 - Groenblauwe mantel.

In hoofdstuk 3 wordt dit wettelijk kader nader omschreven en toegelicht.

1.4 Leeswijzer

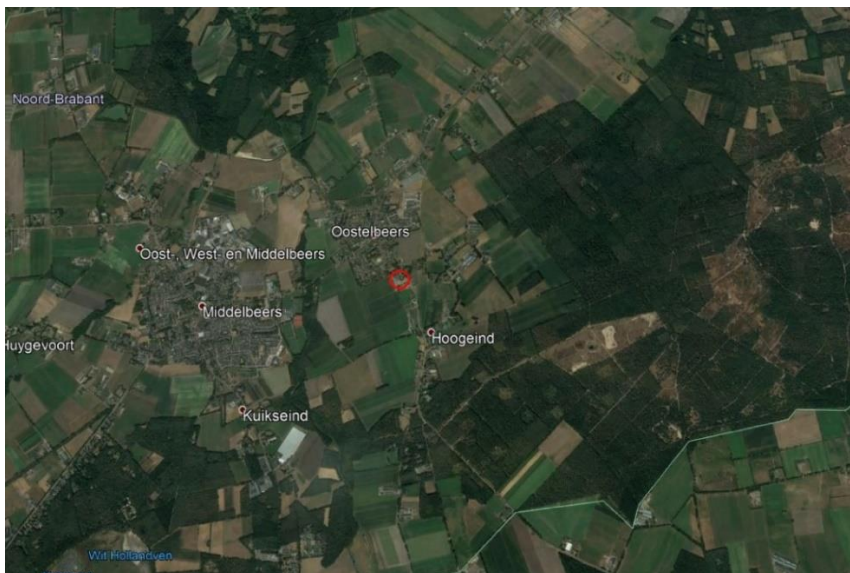
In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt.

Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoeken en/of ontheffingen nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGEPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen binnen de gemeente Oirschot tegen de zuidrand van de bebouwde kom van Oostelbeers op zeer korte afstand van het dorpscentrum. Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op een overgang van het verstedelijkt gebied rond de dorpskern naar het agrarisch buitengebied rond Oostelbeers. Het agrarisch gebied wordt gekenmerkt door grote percelen akkerland afgewisseld met kleinschalige houtstructuren als wegbomen, houtwallen en erfbegroeiingen. Verspreid binnen dit landschap liggen nog veel klein boerenerven met verouderde bedrijfsbebouwing. Op een afstand van rond een 1 km oostelijk van het plangebied ligt het uitgestrekte bos en heidegebied de Oostelbeerse Heide en op ongeveer 0,6 km westelijk ligt het dal van de beek de Kleine Beerze.

*Fig.1. Ligging van het plangebied (rood cirkel) in de omgeving.
Luchtfoto: Google Earth*

Binnen de directe droge omgeving met leemhoudende zandbodems ontbreekt elke vorm van open water. Alle watergangen zijn van het soort dat het grootste deel van het jaar geheel droog staan.

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Het plangebied betreft de erven van de adressen Hoogeindseweg 2 en 4 en de randen van de achterliggende akkers. Ook een oppervlak akkerland gelegen binnen de bebouwde lint van de Hoogeindseweg tussen de adressen Hoogeindseweg 4 en het naburig adres no.6 valt binnen het plangebied. Aan de westkant grenst dit plangebied zonder directe fysieke afscheiding aan het achterliggende akkerland; aan de zuidkant met een houtwal aan het erf van Hoogeindseweg 6 en aan de noordkant met scheerhaag en houtwal aan de daar gelegen openbare weg. Aan de westkant, de ontsluitingskant tot het plangebied vanaf de openbare weg, vormt de Hoogeindseweg de begrenzing van het plangebied. Aan de overkant van de weg ligt ook een groot oppervlak akkerbouwland.

Het grootste oppervlak van het plangebied wordt ingenomen door het erf met woning en bedrijfsgebouwen van Hoogeindseweg 2, een voormalige melkveehouderij. De woning betreft een gerenoveerde langgevelboerderij die geheel in gebruik is voor bewoning. Achter de boerderij ligt de

te slopen melkveestal met de aanbouw van een klein bijgebouw waar de melkinstallatie is ondergebracht. Dit bijgebouw, dat hier verder als melkhuis zal worden aangeduid, lijkt van oudere datum en andere architectuur dan de stal en behoort waarschijnlijk samen met de langgevelboerderij tot de meest oorspronkelijke bebouwingskern van het bedrijf. De stal is al in enige tijd als veestal buiten gebruik en wordt momenteel gebruikt voor de opslag van materialen en stalling van machines. Het dak bestaat uit golfplaten; dakbeschot en isolatieplafonds ontbreken. De gevels tonen veel tekenen van verval, zoals scheuren en afbrokkelende stenen. De rest van de bedrijfsbebouwing bestaat uit 2 schuren. De grootste schuur ligt verder verwijderd ten zuidoosten van de stal en betreft een moderne schuur met stalen wanden en golfplaten als dakbekleding. Deze schuur verkeert in zeer goede staat, is in gebruik voor stalling van caravans en met gesloten deuren geheel toegankelijk van buiten. Een andere kleinere schuur is naast de melkveestal gesitueerd; dit betreft waarschijnlijk een recent geheel verbouwde veestal. Ook deze verkeert in goede staat en oogt van binnen als nieuwbouw. De schuur is ingericht om als garage in gebruik te nemen en bevat inpandig geen enkele inventaris. Het erf van Hogeindseweg 2 beslaat slechts een klein oppervlak van het plangebied en bevat de bebouwing van een woonhuis met een aangebouwde stenen schuur die als garage functioneert. Rond deze bebouwing is een goed onderhouden siertuin met dichte en hoge houtbegroeiingen aanwezig. Andere elementen binnen het plangebied zijn een mestsilo en een zanddepot.

Fig.2. Het gehele plangebied is rood omkaderd; erf van Hogeindseweg 4 is omkaderd met een rode stippellijn. De te slopen melkveestal is geel omkaderd.

*2= langgevelboerderij op adres Hogeindseweg 2
4= woning op adres Hogeindseweg 4
(Luchtfoto Google Earth)*

Het gehele plangebied maakt zowel inpandig als uitpandig een ordelijke en opgeruimde indruk. Er ontbreken opvallende onkruidbegroeiingen en rommelige hoekjes met slordig opgeslagen materialen. De omgeving rond bedrijfsgebouwen is geheel bestraat en wordt dusdanig onderhouden dat hoge onkruidbegroeiingen en spontane houtopslag geen kans krijgen. Het enige substantieel groen binnen het plangebied zijn de goed onderhouden siertuinen en de hagen en houtwallen langs de terreinranden. Het meest natuurlijk groene element betreft de houtwal langs de afscheiding met het terrein van Hogeindseweg 6 langs de zuidrand van het plangebied. Deze houtwal bestaat uit jonge zomereiken met een goed ontwikkelde struiklaag in de onderbegroeiing. Ander substantieel groen betreft de hoge en dichte houtbegroeiing in de tuin van no.4 die grotendeels bestaat uit hoog uitgroeide coniferen. Minder opvallend natuurlijk groen zijn de lage en niet bodembedekkende onkruidbegroeiingen op de akker en akkerranden die binnen het plangebied vallen.

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen de volgende.

- Herbestemming van de bedrijfswoning op adres Hoogeindseweg 2 tot een burgerwoning.
- Sloop van een melkveestal, waarbij het aangebouwde melkhuis geheel intact blijft.
- Het terrein wordt voorzien van een nieuwe groene inrichting door de aanplant van nieuwe knip- en scheerhagen en meer natuurlijke houtwallen met soorten die passen binnen de landschappelijke en ecologische omgeving (zie fig.3).
- Voor deze ontwikkelingen worden geen bestaande houtopstanden geamoveerd.

Hoogeindseweg 2 en 4 Oostelbeers - Landschappelijk inpassingsplan

Fig.3 Verbeelding van het groenplan

Fig.4 In het midden de te slopen veestal

Fig.5 Melkhuis midden en links veestal

Fig.6 De te slopen stal inpandig

Fig.7 Zolder melkhuys

Fig.8 Langgevelboerderij

Fig.9 Zicht op woning adres Hoogeindseweg 4

Fig.10 Houtwal aan zuidrand van het plangebied.

Fig.11 Tuin Hoogeindseweg 4

Fig.12 Omgeving oost van het plangebied

Fig.13 Omgeving west van het plangebied

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepalingen ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregime van nationaal beschermde soorten.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregime en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als “vast” kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffingsplichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een

vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden

gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

3.3 Jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels

Categorieën

Voor de bescherming van jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels worden verschillende categorieën verblijfplekken onderscheiden. Deze zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3	Zeer honkvaste broeders die elk jaar naar hun nest terug keren.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 1,2,3,4: verblijfplekken en nesten van Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 5: nesten en verblijfplekken van Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihal, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Buitencategorie: alle andere vogelsoorten.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhouden in principe geen vaste nestplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.

Bij vogels die buiten deze categorieën vallen is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte” beoordeling doormiddel van een Verslechterings-toets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied geldt het ‘Nee, tenzij’ principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten.

3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones

Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant

Stromingen in het grondwatersysteem kunnen veranderen door verandering van bodemopbouw of het doorboren van lagen (bij grondverzet of diepploegen). Deze activiteiten kunnen een negatief effect hebben op de (grond)waterstand in kwetsbare natte natuurgebieden (Natte natuurparels).

Artikel 12 van de Verordening ruimte 2019 van de provincie Noord-Brabant verbiedt daarom binnen de aangewezen attentiegebieden alle ingrepen die van negatieve invloed kunnen zijn op de waterkwaliteit en waterstromen binnen de ecologische hoofdstructuur.

Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In Artikel 6 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de Groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

3.6 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.7 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl 04-03-2019 09:58:32'

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 7-11-2019 tussen 11.30 en 12.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 10 graden C, weinig wind (wk1), half bewolkt en droog. Een weertype dat als getypeerd kan worden als rustig herfstweer.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Wnb beschermd natuurgebied

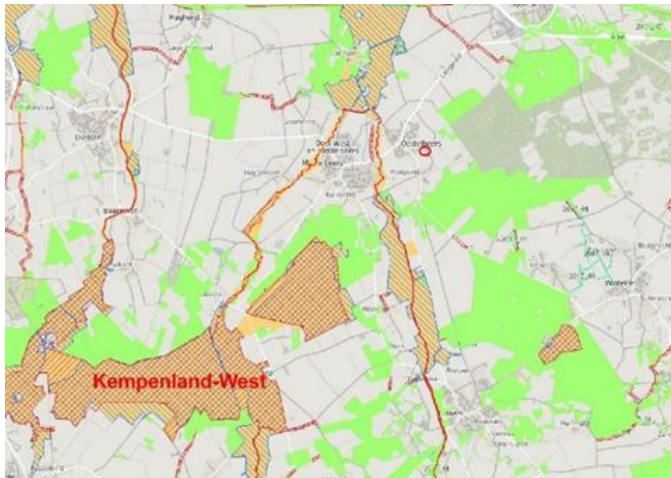

Fig.16 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000 gebied Kempenland-West (dubbel gearceerd) en Natte natuurparels (enkel gearceerd).
Bron: Provincie Noord-Brabant.

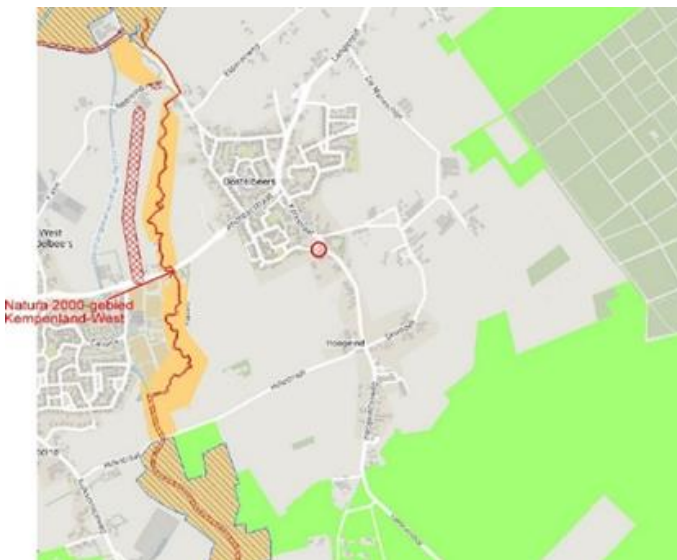

Fig.17 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken). De stroom van de Kleine Beerze is ook onderdeel van Natura 2000-gebied Kempenland-West.
Bron: Provincie Noord-Brabant.

Ligging

Natura 2000	De dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is de stroom van de Kleine Beerze op een afstand hemelsbreed van 0,6 km westelijk van het plangebied. Deze is als verbindingsstructuur onderdeel van het Natura-2000-gebied Kempenland-West. De oevergebieden buiten de waterstroom van de beek vallen buiten het Natura 2000-gebied en zijn uitsluitend onderdeel van het NNB. De grote oppervlakken van het Natura-2000-gebied Kempenland-West buiten de stroom van de beek, liggen op afstanden hemelsbreed van ongeveer 8 km zuid en zuidwestelijk van het plangebied. Het gehele Natura 2000-gebied omvat bijna 2000 hectare waardevolle natuur met droge, vochtige en natte heidegronden, vennen, laaglandbeken en beek begeleidende bossen.
NNN-gebied	Het dichtstbijzijnde gebied dat onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) valt ligt op een afstand van slechts ongeveer 0,6 km hemelsbreed van het

	plangebied. Dit gebied betreft de beek de Kleine Beerze met zijn oevergebieden. Aan de beek (een ecologische hoofdstructuur die onder de Natura 2000 wetgeving valt) is het beheertype van N03,01 van Beek en Bron en aan de oevergebieden het beheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos toegekend. Het bostype dat onder het beheertype N15.02 valt betreft voormalig productiebos met een geringe biodiversiteit. Een hogere biodiversiteit, zover daar sprake van is, is met name gelegen in grote aantallen (vaak bedreigde) paddestoelen, blad- en korstmossen en enkele vaatplanten. De Brabantse beken die onder het beheertype N03,01 van Beek en Bron vallen zijn van groot belang voor waterplanten (waterranonkels, fonteinkruiden en sterrekroossoorten), talrijke insecten en andere ongewervelden (platwormen, waterkevers, libellen, waterjuffers en kokerjuffers) en een aantal vissen (beekforel, beekprik, elrits, serpeling, beekdonderpad). Deze laaglandbeken met plantensoorten als drijvende waterweegbree, vlottende waterranonkel en teer vederkruid zijn in internationaal opzicht belangrijk. Overig NNN-gebied dat op ongeveer dezelfde afstand ligt, is van het beheertype N16.03 van Droog bos met productie toegekend.
--	---

Effectenbeoordeling

Toelichting	De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking. Voor NNN-gebied geldt deze externe werking alleen indien sprake is van een aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. Zover de externe werking betrekking heeft op de toevoer van stoffen door lucht en water geldt deze in het kader van de Wet natuurbescherming uitsluitend voor Natura 2000-gebied en niet voor NNN-gebied.
Algemeen	Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.
Natura 2000	<i>Externe werking op korte afstand</i> Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. <i>Stikstof</i> Een externe werking op afstand geldt in dit geval uitsluitend de factor stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. Een factor die ook op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare natuurgebieden. Deze kwetsbare natuurgebieden betreffen in dit geval in het bijzonder de stroom van de Kleine Beerze die op en relatieve korte afstand van 0,6 km het plangebied ligt. Binnen de beek zijn groeiplekken van habitatrictlijnsoort drijvende waterweegbree bekend. Deze soort, en het kwetsbare beekmilieu in het algemeen, is in het bijzonder gevoelig voor de negatieve invloed van de stikstofdepositie op de waterkwaliteit binnen de beek.

	In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de sloopwerkzaamheden en herinrichting gebruikt worden. Gelet dat de gehele ontwikkeling de sanering van en melkveehouderij betreft en de herontwikkeling niet tot gevolg heeft dat bestaande functies als bewoning en uitoefenen van een akkerbouwbedrijf niet verder uitgebreid worden, kan na de sloop en herinrichting een sterke afname van de factor stikstofdepositie verwacht worden ten opzichte van de tijd dat het bedrijf in gebruik was als melkveehouderij. Een toename van de factor stikstofdepositie kan daarom alleen binnen de uitvoerende fase verwacht worden. Gelet op de schaal en aard van de werkzaamheden kan het redelijkerwijs geheel uitgesloten worden dat deze uitstoot een dusdanige bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie die leidt tot kwaliteitsverlies van beschermd natuurgebied, of overschrijding van grenswaarden zoals die gesteld zijn voor de nabije Natura 2000-gebieden. Voor de nabijgelegen beek geldt dat dit stromend water betreft dat de stikstofneerslag direct afvoert en over een groter oppervlak verspreid waardoor het tot lagere concentraties verdund wordt. Hierdoor ontstaan niet snel plaatselijke concentraties die tot negatieve effecten op beschermde soorten waterplanten leiden. Ook in het geval bij projecten waarbij een uitstoot gegenereerd wordt die aanzienlijk hoger is dan de uitstoot die ten gevolge van de ontwikkelingen binnen het plangebied verwacht wordt. <u>Conclusie</u> Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden leiden kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.
NNB-gebied	De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en liggen op voldoende geruime afstand om geen effecten te verwachten die de wezenlijke waarden en kenmerken aantasten. <u>Conclusie</u> Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2.2 Overige provinciale beschermingszones.

Ligging	Op de Themakaart 'natuur en landschap' in de Verordening ruimte is het plangebied aangeduid als geheel gelegen buiten de Groenblauwe mantel en Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant.
Effecten-beoordeling en conclusie	De voorgenomen ingrepen en ontwikkeling betekenen daarom geen overtreding van de regels die gesteld zijn voor ontwikkelingen binnen de Groenblauwe mantel en Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten en bladmossen

Habitatrichtlijn	De Habitatrichtlijn beschermt een viertal inheemse plantensoorten (Drijvende waterweegbree, Kruipend moerasscherm, Groenknolorchis en Zomerschroeforchis) en twee soorten bladmos (Geel schorpioenmos en Tonghaarmuts). Deze soorten zijn grotendeels te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om buiten natuurgebied te verwachten.
Nationale bescherming	Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.
Bronnen-onderzoek	Binnen de straal van 1 km melden de NDFF-gegevens als enige beschermde en habitatrichtlijnsoort de drijvende waterweegbree, waarschijnlijk in het stroomgebied van de Kleine Beerze. Deze waterplant is als habitatrichtlijnsoort landelijk het minst zeldzaam en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. In Noord-Brabant toont de soort in hoge mate een beek begeleidend verspreidingsbeeld.
Veldonderzoek	Natuurlijke begroeiingen betroffen voornamelijk algemene onkruidsoorten tussen de voegen van het bestratingsmaterialen en op de akkerranden. Waargenomen en kenmerkende soorten betroffen o.a. winterpostelein, harig knopkruid, zwarte nachtschade, vogelmuur, kluwenhoornbloem, gewone vetmuur, straatgras, gewone spurrie, grote brandnetel, gewoon struisgras, glad vingergras, paarse dovennetel en verschillende bladmossoorten (o.a. purpersteeltje, muursterretje, gewoon smaragdsteeltje, gedraaid knikmos, zilvermos, broedkorrelknikmos, gesteelde haarmuts en gewone haarmuts). Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen van beschermde plantensoorten gedaan. De condities om deze te verwachten ontbreken geheel. Voor de drijvende waterweegbree ontbreekt een watermilieu. De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten.
Effecten beoordeling	Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen geheel uitgesloten worden. De condities ontbreken om deze te verwachten.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Toelichting	
Habitatrichtlijn	Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen (die hier in een apart hoofdstukje behandeld worden) ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied (bever) van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten.
Nationaal beschermd (geen vrijstelling)	Binnen de landschappelijke omgeving van het plangebied kunnen een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregiem waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen eekhoorn, kleine marterachtigen en steenmarter. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals houtwallen en greppels. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang. Kleine marterachtigen zijn moeilijk vast te stellen op basis van een kort en éénmalig veldbezoek. De steenmarter laat echter gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. De das kent een grootschaliger landschapsgebruik dan voornoemde soorten en onderhoudt verblijfplekken buiten de directe bebouwde omgeving. Het zwaartepunt van het Brabants verspreidingsgebied van de das is geconcentreerd in de oostelijke helft van de provincie, maar breidt zich steeds verder westelijk uit.
Nationaal beschermd (vrijstelling)	Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen of nabij het plangebied, en binnen de bebouwde omgeving in het algemeen, kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking door begroeiing is ophouden. Grotere soorten als ree, haas en vos zullen kunnen de directe nabijheid van bebouwing mijden indien er geen duidelijke voedselbron is. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.
Onderzoek	
Bronnenonderzoek	Buiten vleermuizen en bever melden de NDFF-verspreidingsgegevens binnen een zeer ruime straal van meer dan 5 km rond het plangebied geen soorten die door middel van de habitatrichtlijn beschermd zijn. Binnen de 1 km straal worden bunzing en eekhoorn vermeld als nationaal beschermde soort waarvoor geen vrijstelling geldt. Steenmarter en wezel worden binnen de straal 1 tot 5 km vermeld; deze soorten kunnen op basis van hun

	biotoopvereisten en mobiliteit ook op kortere afstand van het plangebied verwacht worden.
Veldonderzoek	Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder gelet op sporen van marterachtigen (steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn) en eekhoorn. De te slopen stal en omgeving is uitgebreid geïnspecteerd op uitwerpselen, stanksporen, krabsporen en prooiresten van marterachtigen. Alle houtbegroeiingen zijn gecontroleerd op nestplekken van eekhoorn. Dit onderzoek heeft geen aanwezigheid van genoemde soorten en andere zoogdieren of sporen daarvan binnen het plangebied of op aangrenzend terrein kunnen vaststellen.

Effectenbeoordeling

leefgebied	Niet geheel uitgesloten kan worden dat een aantal zoogdieren waarvoor het lichtere beschermingsregiem zonder vrijstelling geldt, als eekhoorn, bunzing en steenmarter, het plangebied op een incidentele wijze als passant of op zoek naar voedsel aandoen. Echter het plangebied is als gevolg van zijn inrichting en huidig gebruik alleen langs de terreinranden, waar voldoende beschuttende begroeiing en bomen aanwezig zijn, geschikt om deel uit te maken van het leefgebied van deze soorten. Deze terreinranden vallen buiten de voorgenomen ingrepen. Enig negatief effect als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling op het leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren kan daarom geheel uitgesloten worden.
Verblijf en verblijfplekken	Op basis van het veldbezoek kunnen verblijfplekken die als jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren kunnen worden aangemerkt geheel uitgesloten worden. Eekhoornnesten ontbreken, noch werden sporen van marterachtigen vastgesteld. Voor marterachtigen biedt het plangebied rond en in de bebouwing te weinig beschutting en foerageermogelijkheden om verblijfplekken te verwachten. Negatieve effecten op verblijfplekken van zoogdieren uit deze beschermingscategorie kunnen als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling uitgesloten worden.
Zorgplicht	Het gebrek aan beschutting in en rond de bebouwing is ook een negatieve factor om daar algemene beschermde zoogdiersoorten te verwachten waarvoor een vrijstelling geldt. Zover deze aanwezig zijn zullen deze binnen de dicht begroeide terreindelen ophouden die ver buiten de invloedssfeer van de ingreep liggen. Kleine zoogdieren die door ingrepen buiten de bebouwing, b.v. door grondwerkzaamheden, schade kunnen ondervinden zijn egel, gewone bosspitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis en veldmuis. Inpandig kunnen misschien huisspitsmuis en bosmuis verwacht worden en schade ondervinden. De zorgplicht geldt voor alle diersoorten, zowel beschermd al onbeschermd. De zorgplicht eist dat verwonding en doden van alle zoogdieren, ook als een vrijstelling geldt, voorkomen dient te worden. Als de zorgplicht onvoldoende in acht wordt genomen betekent dit een overtreding van de Wet natuurbescherming §1.3 artikel 1.11.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Toelichting en voorkomen	
Toelichting	Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen. Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.
Voorkomen	De NDFF-gegevens vermelden binnen de 0 tot 1 km-straal de Gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Op basis van omgevingskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het open en half besloten landschap die in enige mate als cultuurvolger gelden verwacht worden. De betreft in de eerste instantie de Gewone dwergvleermuis; de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De Laatvlieger komt ook algemeen in de bebouwde omgeving voor, maar minder talrijk dan de Gewone dwergvleermuis. Beide soorten verblijven uitsluitend in bebouwing. De gewone grootoorvleermuis zal zeker binnen de directe omgeving voorkomen, maar het open terrein dat het plangebied biedt mijden. De rosse vleermuis verblijft in bomen en kan zeker, al of niet op incidentele basis, foeragerend binnen het plangebied verwacht worden.
Veldbezoek	
Verblijfs-mogelijkheden.	Tijdens het veldbezoek werd geen verblijf of verblijfssporen van vleermuizen geconstateerd. In het algemeen werd alle bedrijfsbebouwing binnen het plangebied op basis van inrichting, materiaalgebruik en constructie als

	weinig tot geheel ongeschikt voor verblijf van vleermuizen beoordeeld. Wat betreft het materiaalgebruik geldt dit in het bijzonder voor het gebruik van golfplaten als de dakbekleding van alle bedrijfsgebouwen. Golfplaten bieden voor vleermuizen te weinig bescherming tegen temperatuurextremen als gevolg van het geringe isolatievermogen van het materiaal. De beste verblijfsmogelijkheden bieden de woonhuizen waarvan de daken met dakpannen bekleed zijn. Dakpannen bieden een betere bescherming tegen temperatuurextremen dan golfplaten. De sloop geldt echter uitsluitend de melkveestal; verblijfplekken binnen de overige bebouwing vallen buiten de invloedssfeer van de ingreep. Uitgezonderd het melkhuis waar de stal direct tegen aangebouwd is; door trillingen en lawaai kunnen verblijfplekken in dit gebouw tijdelijk tijdens de sloopwerkzaamheden verstoord worden. Daarom is ook het melkhuis, hoewel het geheel intact blijft, ook aan een nadere inspectie onderworpen. Uitgezonderd de kleine zolderruimte van het melkhuis, kennen de binnenruimten van beide gebouwen een hoge mate van inval van daglicht en nauwelijks geschikte beschutte plekken. De kleine zolder van het melkhuis is uitgebreid onderzocht en er werden geen sporen gevonden die wijzen op een recent verblijf van vleermuizen. Ook deze ruimte biedt nog te veel inval van daglicht en een te glad afgewerkt plafond waar de klauwen van de vleermuizen weinig grip op kunnen krijgen. De stal bevat spouwen tussen de enkel steens buiten- en binnenmuren. Echter er ontbreken geschikte aanvliegbare toegangsmogelijkheden tot deze spouwen. De daken van golfplaten, van zowel stal als melkhuis, zijn om voornoemde redenen wat betreft isolerend vermogen van het materiaal weinig geschikt om onder te verblijven. Onder de dakbekleding van de stal ontbreekt ondersteunend dakbeschot of isolatieplafonds die afscherming van het buitenlicht bieden. Aan de buitengevels ontbreekt betimmering waarachter zomerverblijf kan worden gevonden. Om genoemde redenen kunnen vleermuisverblijfplaatsen binnen en aan beide gebouwen redelijkerwijs uitgesloten worden. Binnen het plangebied ontbreken bomen met spechtenholen en rottingsholten die verblijf aan vleermuizen kunnen bieden.
Foerageergebied en verplaatsing structuren	De grote open terreindelen waar het plangebied grotendeels uit bestaat zijn weinig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Foeragerende vleermuizen worden uitsluitend verwacht langs de noord- en zuidrand van het terrein, waar goed ontwikkelende groenstructuren en tuinen zijn.

Effectenbeoordeling

Verblijfplekken	Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken van vleermuizen of sporen die daarop wijzen geconstateerd. Noch werden geschikte verblijfsmogelijkheden aan of binnen de bebouwing die gesloopt wordt en binnen de invloedssfeer daarvan vastgesteld. Negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen daarom uitgesloten worden.
Leefomgeving	Als foerageergebied werd het plangebied van een zeer gemiddelde betekenis beoordeeld. Als gevolg van de voorgenomen ingrepen worden

geen groenstructuren aangetast die als foerageergebied en verplaatsingsstructuur van enige betekenis geacht kunnen worden.

4.3.4 Vogels

Beschermingscategorieën.

Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 waarvoor een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is.

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel

Soorten: Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval

Soorten: overige soorten

Toelichting en bronnenonderzoek

Algemeen

Alle vogels zijn Europees beschermd inmiddels de Vogelrichtlijn. In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hierboven). Voor een verdere toelichting zie hoofdstuk 3.3.

Categorie 1, 2, 3 en 4

Verblijfplekken in gebouwen

De landschappelijke omgeving biedt goede voorwaarden om uit deze zwaarste beschermingscategorie een aantal soorten te verwachten die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen een straal van 1 km melden de NDFF-gegevens uit deze categorie huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil. Uitgezonderd van de gierzwaluw zullen deze soorten het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. De torenvalk, die foeragerende boven de akkerlanden verwacht kan worden, nestelt ook vaak in bebouwing.

Categorie 1, 2, 3 en 4

Verblijfplekken in bomen

Onder de zware beschermingscategorie vallen ook een aantal roofvogels die nesten onderhouden in bomen. De nestplekken kunnen holten in bomen betreffen, zelfgemaakte nesten in bomen en grote nesten in bomen van andere vogels. Veel van deze soorten zijn gebonden aan bossen en bosranden of foerageren boven het open veld. De NDFF-gegevens melden voor een straal van 1 km rond het plangebied Buizerd, Havik, Wespandief, Boomvalk en Sperwer als roofvogels uit deze zware beschermingscategorie die aan bossen en bosranden gebonden zijn en voor hun nestgelegenheid afhankelijk van bomen zijn.

Categorie 5	De strikte bescherming van nestelplekken van soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Boerenzwaluw en huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
Buitencategorie	Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Voor deze categorie is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2, het verbod van opzettelijke verstoring, niet van toepassing.
Veldonderzoek	Waarneming betroffen een aantal algemene tuin- en stadsvogels als koolmees, pimpelmees en roodborst. De groene specht werd éénmaal gehoord. In een zomereik binnen de houtwal aan de zuidrand van het terrein werd een groot eksternest vastgesteld. De bebouwing die gesloopt werd is onderzocht op verblijfssporen van vogels en vogelnesten. In het bijzonder is gelet op verblijfssporen van uilen en nesten en nestelsporen van huismussen en zwaluwen. Deze werden nergens vastgesteld. Het zanddepot biedt potentieel nestgelegenheid aan oeverzwaluwen. De akkers rond het plangebied kunnen van belang zijn voor grondbroeders van akkers en akkerranden en weidevogels als kievit en scholekster.

Effectenbeoordeling	
Verblijfplekken categorie 1,2,3 en 4	<i>Huismussen</i> Het veldbezoek leverde geen waarneming van huismussen en aanwijzingen om nestelplekken van huismussen te verwachten. Dit kan het gevolg zijn van het ontbreken van een directe voedselbron, als voederkuil en gemorst veevoer, en de ordelijke inrichting die weinig ruimte biedt voor onkruidbegroeiingen en rommelige hoekjes waar huismussen foerageergelegenheid en beschutting kunnen vinden. Zover geschikt leefgebied (houtwallen, tuinen, dichte wintergroene struiken) aanwezig is valt dit ver buiten de ingrepen. Negatieve effecten op verblijfplekken en leefgebied van huismussen worden daarom als gevolg van de voorgenomen ingrepen uitgesloten. <i>Gierzwaluwen</i> Voor gierzwaluwen ontbreken geschikte verblijfsmogelijkheden onder daken of elders aan de bebouwing. De daken van alle bedrijfsbebouwing werd voor verblijf van gierzwaluwen als ongeschikt beoordeeld als gevolg van constructie en materiaalgebruik. Bij de veestal ontbreekt ook ondersteunend dakbeschot. <i>Uilen</i>

	Tijdens het veldbezoek werd alle bebouwing onderzocht op verblijfssporen van uilen. Er werden geen sporen gevonden die wijzen op verblijf in de bebouwing van uilen of op territoriumgebruik van het plangebied door uilen. Elementen die van belang voor deze soorten kunnen zijn, als de verschillende houtbegroeiingen en kruidrijke akkerranden waar zich prooidieren kunnen ophouden, vallen geheel buiten de ingrepen. Negatieve effecten op verblijfplekken en leefgebied van steenuil en kerkuil worden daarom niet verwacht. <i>Overige roofvogels</i> Het veldonderzoek heeft geen nesten of verblijfssporen van roofvogels in het groen opgeleverd. Wel biedt het plangebied op verschillende plekken verblijfsmogelijkheden en nestgelegenheid voor deze soorten, zoals het eksternest in een van zomereiken langs de zuidrand van het terrein en binnen de dichte en hoge coniferen in de tuin van de woning op adres Hoogeindseweg 4. Het eksternest lijkt in zijn huidige staat voor alsnog in gebruik door eksters. De coniferen zijn zeer geschikt om sperwer nestgelegenheid te bieden en als schuil- en uitkijkplek voor roofvogels (in het bijzonder voor de ransuil in het winterseizoen). Echter de voorgenomen ingrepen zijn niet van invloed op deze elementen binnen het plangebied. <u>Conclusie</u> Op basis van het veldbezoek wordt geen schade verwacht aan jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en functioneel leefgebied om deze verblijfplekken in stand houden.
Verblijfplekken categorie 5	Waarnemingen uit deze categorie tijdens het veldbezoek betroffen algemene tuin- en stadsvogels (Koolmees, Pimpelmees), groene specht en een eksternest. Binnen of aan de bebouwing werden geen nesten van koloniebroeders als huiszwaluw en boerenzwaluw geconstateerd nog andere nesten van vogels uit deze categorie die binnen of aan bebouwing nestelen. Het eksternest bevindt zich ver buiten de invloedssfeer van de ingrepen en ondervindt daarvan geen schade. Met de herontwikkeling van het plangebied gaat daarom geen broedgelegenheid voor categorie 1-5 soorten verloren. Om een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van begroeiing en sloop van bebouwing.
Overig	Niet uitgesloten kan worden dat vogels (merel) uit deze categorie gaan nestelen in de te slopen bebouwing. Om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen dient ook voor deze soorten het broedseizoen in acht worden genomen bij het verwijderen van begroeiing en ingrepen aan de bebouwing.

4.3.5 Reptielen

Habitatrichtlijn	Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied van de meeste reptielen die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn om deze in de nabijheid te verwachten. Zover deze in de wijdere omgeving voorkomen (Gladde slang op de Groote Peel en in de Reuselse
-------------------------	---

	Moeren) eisen deze te specifieke biotoopeisen om nabij het plangebied te verwachten
Nationale bescherming	De enige reptielen die in Brabant met enige frequentie voorkomen zijn de hazelworm en levendbarende hagedis. Deze soorten vallen onder de nationale bescherming en geldt geen vrijstelling. De levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. De hazelworm is binnen Brabant een tamelijk zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing.
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens vermelden binnen de straal van 0 tot 1 km van het plangebied levendbarende hagedis en hazelworm. De waarnemingslocatie betreft hoogst waarschijnlijk de Oostelbeerse Heide. Waarneming van genoemde soort binnen de provincie Noord-Brabant op agrarisch terrein zijn van een uiterste incidentele aard.
Veldonderzoek	Het veldbezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongeschikt is voor waarneming van reptielen. De condities om deze te verwachten ontbreken geheel. Het plangebied bevat geen enkel element dat van belang voor reptielen kan zijn.
Effecten beoordeling	Op basis van het landschappelijke geïsoleerde ligging van het plangebied ten opzichte van de nabije bekende habitatgebieden, het landelijk verspreidingsbeeld, landschapkenmerken en inrichting van het plangebied kunnen alle reptielsoorten voor het plangebied en onmiddellijke omgeving geheel uitgesloten worden. Negatieve effecten op reptielen en hun habitatgebied wordt uitgesloten.

4.3.6 Amfibieën

Algemeen	Het plangebied ligt in een directe omgeving die weinig geschikt is voor amfibieën door het ontbreken van stabiele watermilieus.
Habitatrichtlijn	Veel soorten uit deze categorie die binnen de bredere omgeving verwacht kunnen worden, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad, zijn binnen Noord-Brabant te specifiek gebonden aan een hoogwaardig stabiel watermilieu en/of een landbiotoop van heide, heideachtig terrein, stuifzanden en schraal grasland om binnen agrarisch of bebouwd gebied te verwachten. Het plangebied ligt binnen het grootschalig agrarisch landschap te geïsoleerd van de meest nabije habitatgebieden om deze soorten te verwachten. Theoretisch gezien geldt deze isolatie minder voor de Rugstreeppad. De Rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisator op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen.

Nationale bescherming (geen vrijstelling)	De enige beschermde soorten nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers.
Nationale bescherming (vrijstelling)	De nationaal beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt, betreffen een vijftal soorten amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen: de kleine watersalamander, bruine kikker, twee soorten groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) en de gewone pad. De meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor al deze soorten geldt alleen de zorgplicht.
Bronnen onderzoek	De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km straal als soorten die onder de strenge bescherming van de Habitatrichtlijn vallen, de poelkikker en heikikker. Het habitatgebied van deze soorten kan op de Oostelbeerse Heide verwacht worden. Verder worden een aantal algemene soorten vermeldt waarvoor een vrijstelling geldt: kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en bastaard kikker. De rugstreeppad, kamsalamander, vinpootsalamander en alpenwatersalamander worden op een grotere afstand van 1 tot 5 km vermeld.
Veldbezoek	Het veldbezoek vond in een tijd van het jaar plaats die was ongunstig voor waarneming van amfibieën. In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën binnen het plangebied en directe landschappelijke omgeving te verwachten die gebonden zijn aan stabiele voortplantingswateren. Hooguit kunnen een aantal meer opportunistische soorten verwacht worden die mobiel zijn en minder direct aan het watermilieu gebonden zijn. Dit betreft in de eerste instantie de Gewone pad en de Bruine kikker, zeer algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt.
Effectenbeoordeling	-Er worden geen negatieve effecten verwacht op beschermde amfibiesoorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Als gevolg van de afwezigheid van open water in de directe omgeving kunnen alle salamanders uitgesloten worden. Voor andere soorten, als heikikker en poelkikker, ontbreken de habitatsvereisten van heide, en heideachtige terrein en kwalitatief geschikt watermilieu geheel om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten. Niet geheel uitgesloten zou kunnen worden de Rugstreeppad, indien deze in de omgeving binnen een consistent verspreidingspatroon zou voorkomen. Echter op basis van zijn zeldzaamheid en bekend lokale verspreidingspatroon kan deze redelijkerwijs ook geheel uitgesloten worden. -Niet geheel uitgesloten kan worden dat als gevolg van grondwerkzaamheden exemplaren van algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt schade ondervinden. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht genomen te worden.

4.3.7 Vissen

Algemeen	Voor deze soortgroep is het plangebied niet relevant wegens het ontbreken van een watermilieu. Negatieve effecten worden daarom niet verwacht
-----------------	---

4.3.8 Libellen en vlinders

Algemeen	Voor alle beschermde soorten uit deze soortcategorie geldt geen vrijstelling.
Habitatrichtlijn. Voorkomen en bronnen onderzoek	Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn van bijzonder belang de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters. Op basis van hun zeldzaamheid, verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten zijn waarnemingen buiten optimaal natuurgebied zeldzaam. Binnen de 1 km straal rond het plangebied melden de NDFF-gegevens geen soorten uit deze beschermingscategorie.
Nationale bescherming. Voorkomen en bronnen onderzoek	Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. Uit de groep van libellen vermelden de NDFF-gegevens binnen een straal van 0 tot 1 km de bosbeekjuffer. Uit de groep van dagvlinders worden binnen de 0 tot 1 km-straal vermeldt gentiaanblauwtje, kleine ijsvogelvlinder en grote vos. Genoemde soorten libellen en dagvlinders kennen een te strikte binding met hoogwaardig beekmilieu, vochtig bos, heide en schraalgrasland om buiten de natuurgebieden te verwachten. Van de grote vos zijn in Nederland geen stabiele voortplantingspopulaties bekend; waarnemingen betreffen voornamelijk zwervende exemplaren. Het gentiaanblauwtje is te strikt gebonden aan heide met de zeldzame waardplant de klokjesgentiaan om daarbuiten te verwachten. De bosbeekjuffer en kleine ijsvogelvlinder zijn bekend uit het stroomgebied van de Beerze. De optimale biotoop van de kleine ijsvogelvlinder betreffen vochtige bossen in beekdalen en de bosbeekjuffer is strikt gebonden aan een beekmilieu.
Veldbezoek	Het veldbezoek vond plaats in en tijd van het jaar die zeer ongunstig is voor waarneming van libellen en dagvlinders. Het plangebied werd als alleen geschikt beoordeeld om enkele algemene libellen- en dagvlindersoorten te verwachten die buiten elk beschermingsregime vallen.
Effectenbeoordeling	Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied kunnen beschermde libel- en vlindersoorten voor het plangebied geheel uitgesloten worden.

4.3.9 Overige ongewervelden

Algemeen	Voor alle beschermde soorten uit deze soortcategorie geldt geen vrijstelling.
Habitatrichtlijn Voorkomen en bronnen onderzoek	Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn doormiddel van de Habitatrichtlijn vallen 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in

	delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de Vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen.
Nationale bescherming Voorkomen en bronnen onderzoek	Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het Vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het Vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied.
Veldbezoek	Binnen het plangebied ontbreken de geschikte habitatvereisten, zoals een geschikt watermilieu en oude boskernen, om soorten uit deze categorie te verwachten.
Effecten beoordeling	Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied worden geen soorten uit deze categorie verwacht.

4.4. Bescherming houtopstanden

Wet natuur bescherming/ APV-bomenkap	Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden en bomen die onder de Wet natuurbescherming vallen of kapvergunning plichtig zijn op basis van de gemeentelijke verordeningen.
Effecten beoordeling	Kap van bomen en houtopstanden zijn niet aan de orde in het kader van de voorgenomen herontwikkeling en kan overtreding van de Wet natuurbescherming op dit punt en de gemeentelijke APV-bomenkap kan uitgesloten worden.

5 Conclusie

5.1. Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied

Gelet op de kleinschaligheid en aard van de voorgenomen ontwikkeling en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied als een kwaliteitsverlies of overschrijding van de gestelde drempelwaarden geheel uitgesloten worden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS)

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en de ligging op een geruime afstand. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel

Het plangebied ligt buiten de Groenblauwe mantel en Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant. De regelgeving voor deze gebieden is niet van toepassing op het plangebied.

Soorten Habitatrichtlijn

De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de gewone dwergvleermuis. Van de voorgenomen ingrepen wordt niet verwacht dat deze van enige negatieve invloed is op de jaarrond beschermde verblijfplekken en leefgebied van vleermuizen. Binnen de te slopen bebouwing en de directe invloedssfeer daarvan ontbreken geschikt verblijfsmogelijkheden. Het plangebied is hooguit van een gemiddelde betekenis als foerageergebied voor vleermuizen en er vindt geen aantasting van groenstructuren plaats die van belang zijn binnen het foerageergebied.

Soorten nationaal beschermd (geen vrijstelling)

Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied niet verwacht. .

Soorten nationaal beschermd (vrijstelling)

Uit deze categorie worden enkele beschermde soorten amfibieën en kleine zoogdieren verwacht. Indien de zorgplicht onvoldoende in acht wordt genomen kunnen deze tijdens de werkzaamheden beschadigd of vernietigd worden

Jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en vogels

Er binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt. Aantasting van jaarrond beschermde verblijfplekken of andere elementen die beschermd zijn als onderdeel van de functionele leefomgeving die deze verblijfplekken in stand houdt, worden niet verwacht.

Beschermde houtopstanden

Er worden geen bomen en houtopstanden geamoveerd. Overtreding van de Wet natuurbescherming op dit punt en overtreding van gemeentelijk APV kan uitgesloten worden.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Natura 2000-gebieden Wnb hoofdstuk 2 §2.1 t/m §2.5	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000-wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming, zijn niet aan de orde.
NNN-gebied Verordening ruimte NB artikel 5	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd artikel 5 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant, zijn niet aan de orde.
Groenblauwe mantel en Attentiegebied ecologische hoofdstructuur Verordening ruimte NB artikel 6	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van de gebieden die onder de overige provinciale beschermingszones vallen, zoals vastgelegd artikel 6 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant, zijn niet aan de orde.

Soortenbescherming

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Als het broedseizoen <u>onvoldoende</u> in acht genomen wordt is een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 mogelijk. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb §3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten op en verstoring verwacht van de jaarrond beschermde verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 5. Overtreding van Wn art 3.1 lid 4 en lid 5 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die beschermd zijn doormiddel van de habitatrichtlijn. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 4 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen verstoring verwacht van diersoorten die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn; noch aantasting en verstoring van hun functioneel leefgebied. Overtreding van Wn art 3.5 lid 2 is niet aan de orde.
Wn §3.5 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantings- plaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die onder de nationale bescherming van “andere soorten” vallen. Overtreding van art 3.10 lid 1b niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.5 lid 5.

Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wn art 3.10 lid 1c
Wnb §1.3 art 1.11 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.	Indien onvoldoende zorgvuldig te werk wordt gegaan bij uitvoering van de werkzaamheden kan een overtreding plaats vinden van verbodsbepalingen in Wnb §1.3 art 1.11 die de zorgplicht betreffen. Zie hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen

Bescherming houtopstand

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §1.3 art/ APV Bomenkap	Er vindt geen kap plaats. Overtreding Wnb §1.3art/ APV Bomenkap is niet aan de orde

Vervolgonderzoek

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

Als de voorzorgsmaatregelen betreffende zorgplicht en broedseizoen in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Indien men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden stopgezet dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.
- Er dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden om foeragerende vleermuizen en nachtvogels zo weinig mogelijk te verstoren. De invloeden van licht- en geluidsbelasting dient daarom zoveel mogelijk beperkt te worden, zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe inrichting die het plangebied verkrijgt. Bij herinrichting dient de aanbeveling om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.

6.2 Aanbeveling

- Bij herinrichting naar een groenplan streven dat aansluit op de landschappelijke en ecologische leefomgeving door aanplant o.a. inheemse houtgewassen. Het voorgenomen groenplan voldoet al reeds grotendeels aan deze vereisten.
- Het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en Huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Bij herinrichting naar een lichtplan streven dat de uitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.

Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het

plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zie onderstaande websites:

www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/hulp-van-vogelbescherming.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/goede-voorbeelden.

www.checklistgroenbouwen.nl

www.operatiesteenbreek.nl

7. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Uitgave RAVON 2005.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl 04-03-2019 09:58:32'

Internetsites

-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.kaartbank.brabant.nl

Bijlage 1- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

<i>soort</i>	<i>categorie</i>	<i>soort</i>	<i>categorie</i>
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grauwe vliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverzwaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende waterweegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipe moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestrisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvler	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus laticornis
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfin	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bijlage 2- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

